

NORSKE HAREHUNDKLUBBERS FORBUND

PROSJEKTOMFANG

6. mars 2023

Prosjekt: Indeksbasert harehundavl

PROSJEKTBAKGRUNN OG -BESKRIVELSE

1. Prosjektomfang

- 1) Gruppa skal utarbeide arvbarhetsindekser for egenskaper brukt ved bedømming av alle raser drivende hunder tilsluttet NHKF, basert på dagens gjeldende jaktprøvereglement.
- 2) Gruppa skal fremskaffe datamateriale fra jaktprøver som finnes lagret hos NKK og eventuelt gammelt materiale lagret hos tidligere NHKF-medarbeidere.
- 3) Gruppa skal knytte kontakt med fagmiljø tilknyttet NMBU, Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, ANINOVA og andre relevante miljø.
- 4) Gruppa skal knytte kontakt med andre jakthundmiljø (fuglehund, elghund etc) som har erfaring fra tilsvarende tidligere og pågående arbeid.
- 5) Gruppa skal foreslå eventuelle endringer i egenskapsvurdering i forbindelse med jaktprøver for drivende hunder i forkant av neste revisjon av dagens jaktprøveregler.
- 6) I den grad det er kapasitet skal arbeidet også omfatte tilsvarende arvbarhetsanalyser for aktuelle sykdommer for alle raser av drivende hunder tilsluttet NHKF.
- 7) Data som benyttes og resultater som framkommer eies og disponeres av NHKF. Men resultater kan publiseres etter avtale med NHKF og gruppas medlemmer.

2. Bakgrunn/Mål med gjennomføring av prosjektet.

I formålsparagrafen for våre jaktprøveregler heter det: Jaktprøvenes formål er å prøve drivende hunder og premiere de egenskaper en vil bygge på i avlsarbeidet for å få frem hunder som er tilpasset vår jakt og jaktkultur (NKK 2019). Selv om mange i dag deltar på jaktprøver for å konkurrere i rasemesterskap, nasjonale, nordiske og så vel europeiske mesterskap, er hovedformålet at jaktprøver skal brukes til å fremme avlsarbeidet. Siden en hunds prestasjoner er et produkt av arv (genetikk) og miljø (eier) vil kunnskap om arvbarhet av egenskaper som registreres under jaktprøver være viktig for avlsarbeidet.

Analyser av arvbarhet av forskjellige egenskaper er utført for mange forskjellige raser som har praktiske prøver som i noen grad ligner våre jaktprøver. Eksempler på dette er undersøkelser av Border collie (Arvelius et al. 2013), stående fuglehunder (Arvelius & Klemetsdal 2012, Brenøe et al. 2002) og norsk grå elghund (Wetten et al. 2020). Det som i størst grad er sammenlignbart med våre jaktprøver er undersøkelse av finsk støver fra Finland på slutten av 1990-tallet (Liinamo et al. 1997). Resultatene fra alle undersøkelsene viste at arvbarheten av forskjellige registrerte egenskaper viste stor variasjon, og totalt sett hadde mange av egenskapene lave verdier for arvbarhet og slik sett i liten grad egner seg til bruk i

Utgave nr: 1

Godkjent dato:

Side: 2/ 3

Godkjent av:

avlsammenheng. Dette var dessverre mest fremtredende i undersøkelsen av finsk støver (Liinamo et al. 1997).

I Norge er det siden 1980-tallet gjennomført noen preliminære analyser av jaktprøvedata fra drivende hunder. På begynnelsen av 1990-tallet foretok NKK-veterinær Frode Lingaas arvbarhetsanalyser av egenskapsregistreringer fra jaktprøver, men konkluderte da med at praktisk talt alle egenskaper, med unntak av målbruk i for og tap, hadde svært lav arvbarhet, altså uegnet for bruk i avlsammenheng. På bakgrunn av dette ble det utarbeidet et nytt sett av registreringer – tilleggsregistreringer. Fra jaktprøvesesongen 1997/98 ble følgende 4 tilleggsregistreringer, hvor bruk av klokka, en mer objektiv registrering, innført; min. fot til uttak, min. uttak til slutt los, min. lengste lossekvens, antall tap. Dette materialet ble analysert etter et par år, og Lingaas konkluderte, på tross av relativt lite materiale, at arvbarheten for tilleggsregistreringene så lovende ut.

I 2011 ble det opprettet et utvalg ledet av Leif Håkon Berg for å utrede muligheten for analyser av bl.a. tilleggsregistreringer. Utvalget hadde innledende diskusjoner med Frode Lingaas, men dette arbeidet ble ikke slutført. Etter dette har det blitt debattert bl.a. i Harehunden i 2017-2019 om arbeidet med arvbarhetsanalyser av jaktprøvedata burde gjenopptas. Som grunnlag for ny revidering av jaktprøvere reglene besluttet NHKF i februar 2021 (SAK 21.2019) og opprette et forprosjekt «Indeksbasert harehundavl». Arbeidet gjennomføres av et utvalg bestående av Sjur Danielsen (NHKF), Sven Tore Kittilsen (Telemark Harehundklubb) og Hans Chr. Pedersen (Trøndelag Harehundklubb). Arild Nygård (Norsk Harehundklubb) ble medlem av gruppa etter RS 2022.

3. Involvering/Forankring

Innvolverte parter som skal være med:

Klubb/forbund/råd/personer	Tidspunkt for involvering	Kommentar
• Sjur Danielsen Østfold harehundklubb	April 2021	Som representant for NHKF
• Sven-Tore Kittilsen Telemark harehundklubb	April 2021	Leder for avlsråd for hamiltonstøver
• Hans Chr. Pedersen Trøndelag harehundklubb	April 2021	
• Arild Nygård Norsk harehundklubb	Mai 2022	Tidligere leder av NHKF
• Marte Wetten ANINOVA	Januar 2022	Daglig leder Aninova
• Cecilie Svihus ANINOVA	Sommer 2022	Genetiker
• Odd Vangen Prof emeritus NMBU	Høst 2021	Faglig konsulent

4. Forberedelser/Iverksettelse

Gjennom flere møte i gruppa og med fagpersoner i ANINOVA, samt NMBU, innhenting av jaktprøvedata fra 2007 til mars 2022, har arbeidet med utarbeidelse av arvbarhetsanalyser for egenskaps- og tilleggsregistreringer blitt forberedt. Foreløpige resultater samt teoretisk

Utgave nr: 1

Godkjent dato:

Side: 3/ 3

Godkjent av:

bakgrunn ble presentert i forkant av RS april 2022. ANINOVA foretok sommeren 2022 en mer omfattende foreløpig analyse av jaktprøvematerialet fra 2007-2022. På grunn av svært mye feilpunching og derfor svært unøyaktige og uriktige registreringer av forskjellige egenskapsmomenter og tilleggsregistreringer var resultatene lite oppløftende. Det var helt klart at en omfattende vasking av data var helt avgjørende før en ny og meningsfylt analyse kunne gjennomføres. En foreløpig vasking av data hvor en sjekket *Lengste tap* og *Antall tap* ble gjort seinhøsten 2022. En videre vasking av *Fot til uttak* og *Lengste losreprise* ble deretter gjennomført. Datamateriale fra 2007 til mars2022 er nå vasket tilstrekkelig mye til at det kan foretas en ny analyse tilsvarende den som ble gjennomført sommeren 2022.

5. Tidslinje/tidsplan

Vår/sommer 2022: Foreløpig analyse av utvalgte egenskaper og tilleggsregistreringer, delvis presentert på RS april 2022.

Høst 2022: Vasking av jaktprøvedata fra 2007- mars 2022.

Høst 2022: Avventer videre arbeid i påvente av videre planer for stort prosjekt mellom NKK, Aninova og Kong Arthur. Eventuelle slektskapsdata kan kanskje innhentes herfra.

Vinter 2022/23: Ytterligere vasking av datafil før ny analyse avtales med Aninova.

Vinter 2023: Forberedelse av prosjektplaner og -kostnader til RS april 2023.

Vår/sommer/ 2023: Avhengig av godkjenning fra RS foretas reanalyse av utvalgte egenskapsmomenter og tilleggsregistreringer i vasket datamateriale.

Ytterligere tidslinje og tidsplan avhenger helt av hva som blir besluttet på RS april 2023 og er derfor ikke ført opp videre. Om det besluttet å videreføre prosjektet helt eller delvis vil avgjøre ytterligere omfang av vasking av data, analysearbeid og utarbeidelse av arvbarhets- og slektskapsindekser.

GODKJENNING OG TILLATELSE TIL Å SETTE I GANG

Vi godkjenner prosjektet som er beskrevet ovenfor, denne avtalen inneholder ? sider.

Godkjent

Dato